Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. *Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη* γλωσσική και μεταφραστική πολιτική [Σύνδεσμος] *μας.*

Απόφαση στην υπόθεση 1618/2007/JF - Εικαζόμενη παράλειψη της Επιτροπής να αιτιολογήσει επαρκώς την απόφασή της να αποδεχτεί τις εξηγήσεις κράτους μέλους σε υπόθεση επί παραβάσει

Απόφαση
Υπόθεση 1618/2007/JF - **Εκκίνηση έρευνας στις** 31/10/2007 - **Απόφαση στις** 13/01/2010

Το 2005, ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή σχετικά με εικαζόμενη χρήση αντιρρυπαντικών χρωμάτων, τα οποία περιείχαν απαγορευμένες χημικές ουσίες, κατά την επεξεργασία των κυτών αλιευτικών σκαφών στο λιμάνι Ναζαρέ της Προτογαλίας. Η Επιτροπή αξιολόγησε τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών και, εν συνεχεία, έθεσε την καταγγελία στο αρχείο.

Ο ενδιαφερόμενος ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή παρέλειψε να θεμελιώσει επαρκώς τους λόγους για τους οποίους έκρινε τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών ικανοποιητικές. Σύμφωνα με τον ενδιαφερόμενο, η Πορτογαλία είχε παράσχει ψευδή στοιχεία στην Επιτροπή. Ο ενδιαφερόμενος επεσήμανε ότι είχε λάβει τα αποτελέσματα εργαστηριακών αναλύσεων τα οποία απεδείκνυαν ότι η ποσότητα των απαγορευμένων ουσιών στα ύδατα του λιμένα Ναζαρέ θα μπορούσε να αποτελέσει σοβαρή απειλή τόσο για τη δημόσια υγεία όσο και για το περιβάλλον εν γένει.

Ο Διαμεσολαβητής διεξήγαγε έρευνα και ενημέρωσε τον πορτογάλο Διαμεσολαβητή σχετικά με την αναφορά. Ο τελευταίος αποφάσισε, επίσης, να διενεργήσει έρευνα προκειμένου να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους οι εθνικές δημόσιες αρχές ελέγχουν και επιθεωρούν την πώληση και τη χρήση των εν λόγω χημικών ουσιών.

Ικανοποιημένος από τις εξηγήσεις της Επιτροπής, ο Διαμεσολαβητής έκλεισε την υπόθεση. Επεσήμανε ότι οι έρευνες του πορτογάλου Διαμεσολαβητή εξακολουθούν να βρίσκονται σε εξέλιξη και αποφάσισε να διαβιβάσει τα συμπεράσματα του τελευταίου, μόλις θα τα λάμβανε, στην Επιτροπή ούτως ώστε να προβεί και εκείνη στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΌ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΊΑΣ

1. Ο καταγγέλλων εκπροσωπεί ιδιωτική εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα των τροφίμων και των θαλάσσιων πολιτισμών.

2. Το 1997, οι πορτογαλικές αρχές [1] χορήγησαν στον καταγγέλλοντα άδεια για την εκτροφή σπόρων δίθυρων σπερμάτων. Το 2001, ο καταγγέλλων εγκαινίασε ένα φυτώριο [2] δίθυρων θαλάμων στον δημόσιο ναυτιλιακό τομέα του λιμένα Ναζαρέ [3] . Κατά τη διάρκεια του έτους αυτού, ο λιμένας της Ναζαρέ μετατράπηκε, από μικρό, ερασιτεχνικό, αλιευτικό λιμάνι σε λιμένα εκφόρτωσης σκαφών εξοπλισμένων με αλιευτικά δίχτυα, γεγονός που, κατά συνέπεια, οδήγησε σε σημαντική αύξηση της κυκλοφορίας των σκαφών.

3. Μέσα σε λίγους μήνες από το άνοιγμα του φυτωρίου, ο καταγγέλλων κατέγραψε σημαντική αύξηση του ποσοστού θνησιμότητας των δίθυρων βαλβίδων. Ο καταγγέλλων προέβη σε ανάλυση των υδάτων του λιμένα. Επιβεβαιώθηκε η εξαφάνιση του φυτοπλαγκτού και του ιζήματος, που ήταν παρόντα όταν άνοιξε το φυτώριο. Επιπλέον, η ανάλυση έδειξε την παρουσία τοξικών ουσιών.

4. Το 2002, κατόπιν αιτήματος του καταγγέλλοντος, το πορτογαλικό Ινστιτούτο Αλιευτικών και Ναυτιλιακών Ερευνών (*Instituto de Investigação das Pescas e do Mar* -IPIMAR), δημόσιος φορέας, πραγματοποίησε αναλύσεις του φυτωρίου του καταγγέλλοντος, καθώς και των ιζημάτων και των υδάτων του λιμένα της Ναζαρέ. Επιβεβαίωσε την παρουσία οργανοκασσιτερικών ενώσεων, ιδίως μονοβουτυλοκασσίτερου (MBT), διβουτυλοκασσιτέρου (DBT) και τριβουτυλοκασσιτέρου (TBT) [4] . Το τελευταίο χρησιμοποιείται σε αντιρρυπαντικά χρώματα που εφαρμόζονται στα κύτους των πλοίων.

5. Στη συνέχεια, ο καταγγέλλων απευθύνθηκε στα πορτογαλικά Υπουργεία Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων σχετικά με το περιεχόμενο που αναγράφεται στην ετικέτα μιας συγκεκριμένης μάρκας χρωμάτων που πωλείται στην πορτογαλική αγορά.

6. Στις αρχές Ιουλίου 2005, ο καταγγέλλων υπέβαλε καταγγελία κατά της Πορτογαλίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την εικαζόμενη χρήση αντιρρυπαντικών χρωμάτων σε αλιευτικά σκάφη στον λιμένα του Ναζαρέ και τις επιπτώσεις των αντιρρυπαντικών χρωμάτων στην τοπική πανίδα, τη χλωρίδα και τη δημόσια υγεία γενικότερα. Στην καταγγελία του, ο καταγγέλλων τόνισε ότι, παρά το γεγονός ότι τα χρώματα TBT απαγορεύονται από τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό («ΔΝΟ»), την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία, τα αντιρρυπαντικά χρώματα εξακολουθούν να πωλούνται ελεύθερα σε ορισμένους λιμένες της κεντρικής Πορτογαλίας, συμπεριλαμβανομένου του λιμένα της Ναζαρέ.

7. Η καταγγελία (παραπομπή: 2005/4769), καταχωρίστηκε στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Επιτροπής («ΓΔ»). Τον Φεβρουάριο του 2006, η ΓΔ Περιβάλλοντος ζήτησε πληροφορίες από τις πορτογαλικές αρχές σχετικά με τον λιμένα του Ναζαρέ, δηλαδή τη δομή

και τη λειτουργία του, καθώς και τη χρήση προϊόντων συντήρησης πλοίων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων κατά των ρυπάνσεων, και τις πιθανές επιπτώσεις τους στην ποιότητα των υδάτων, καθώς και τα φυτώρια δίθυρων και οστρακοειδών που βρίσκονται κοντά. Στις 31 Μαρτίου 2006, ενημέρωσε τον καταγγέλλοντα ότι η καταγγελία του εξετάζεται επίσης βάσει των διατάξεων της οδηγίας 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή («οδηγία 79/923/ΕΟΚ») [5] .

8. Στις 21 Απριλίου 2006, η ΓΔ Περιβάλλοντος έθεσε την υπόθεση του καταγγέλλοντος κατά τη διάρκεια συνάντησης με τις πορτογαλικές αρχές σχετικά με διάφορες υποθέσεις παράβασης. Κατά τη συνάντηση αυτή, οι πορτογαλικές αρχές εξήγησαν τα ακόλουθα. Πρώτον, τα ύδατα του λιμένα Nazaré ταξινομούνται ως ύδατα μη οστρακοειδών. Δεύτερον, η *Inspecção Geral das acividades Económicas* (στο εξής: IGAE) ειδοποιήθηκε για τα δυνητικά υψηλά επίπεδα TBT σε μια συγκεκριμένη μάρκα χρωμάτων. Τον Ιούνιο του 2005, πραγματοποίησε δοκιμές σε δείγματα αντιρρυπαντικών χρωμάτων. Τον Ιανουάριο του 2006, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα χρώματα αυτά δεν περιείχαν οργανοκασσιτερικές ενώσεις. Στη συνέχεια, διεξήγαγε μια περαιτέρω έρευνα σε διάφορες άλλες μάρκες των αντιρρυπαντικών χρωμάτων για να εξασφαλίσει ότι όλες φέρουν τις λέξεις « *Σύμβαση αντιρρυπαντικού συστήματος ΙΜΟ Συμβατή* » στις ετικέτες τους. Τρίτον, ο λιμένας του Nazaré εφάρμοσε μέτρα για την προστασία των θαλασσίων υδάτων από τις δυσμενείς επιπτώσεις των δραστηριοτήτων που ασκούνται στον λιμένα, ιδίως των εργασιών συντήρησης του κύτους.

9. Τα ανωτέρω συμπεράσματα επιβεβαιώθηκαν περαιτέρω με επιστολή των πορτογαλικών αρχών προς την Επιτροπή με ημερομηνία 25 Απριλίου 2006. Στην επιστολή αυτή, οι πορτογαλικές αρχές εξήγησαν ότι, το 1995, επέτρεψαν τη χρήση του δημόσιου θαλάσσιου χώρου στον λιμένα της Ναζαρέ για σκοπούς υδατοκαλλιέργειας για περίοδο δέκα ετών. Τόνισαν επίσης, ωστόσο, ότι τα ύδατα στο λιμάνι της Ναζαρέ δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ύδατα οστρακοειδών, δεδομένου ότι « *δεν αναπτύχθηκε εκεί καλλιέργεια* δίθυρων» [6] . Επιπλέον, επισυνάφθηκαν αντίγραφα των αποτελεσμάτων της ανάλυσης των υδάτων που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2005, στη λεκάνη του λιμένα του Ναζαρέ.

10. Στις 9 Οκτωβρίου 2006, η ΓΔ Περιβάλλοντος πληροφόρησε τον καταγγέλλοντα ότι το 1995 είχε εγκριθεί εγκατάσταση υδατοκαλλιέργειας στην περιοχή του λιμένα, αλλά τα ύδατα στον λιμένα της Ναζαρέ δεν ήταν ύδατα για οστρακοειδή, όπως ορίζονται στην οδηγία 79/923/ΕΟΚ. Επιπλέον, « *δεν επετράπη η παραγωγή δίθυρων σωμάτων στα εν λόγω ύδατα* » [7] . Επιπλέον, το τοπικό σύστημα αποχέτευσης των ναυπηγείων φιλτράρισε και έριχνε τα εναπομείναντα ύδατα. Η ανάλυση των υδάτων στο λιμάνι της Ναζαρέ δεν έδειξε την παρουσία οργανισμών επιβλαβών για την ανθρώπινη υγεία. Στο πλαίσιο αυτό, τα ύδατα κολύμβησης της παραλίας κοντά στον λιμένα τήρησαν τις παραμέτρους που ορίζονται στην οδηγία 76/160/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1975, περί της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης («οδηγία 76/160/ΕΟΚ») [8] . Με βάση τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών, η ΓΔ Περιβάλλοντος έκρινε ότι δεν είχε παραβιαστεί η κοινοτική περιβαλλοντική νομοθεσία. Ωστόσο, η ΓΔ Περιβάλλοντος αποφάσισε να διαβιβάσει τον φάκελο στη ΓΔ Επιχειρήσεων, την οποία έκρινε αρμόδια να αναλύσει τους περαιτέρω ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος ότι παραβιάστηκαν δύο οδηγίες του Συμβουλίου. Η πρώτη ήταν η οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου

2006, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων («οδηγία 76/769/ΕΟΚ») [9] , και η δεύτερη η οδηγία 1999/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Μαΐου 1999, για την πέμπτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ (κασσίτερος, PCP και κάδμιο) («οδηγία 1999/51/ΕΚ») [10] .

11. Στις 7 Φεβρουαρίου 2007, η ΓΔ Περιβάλλοντος ενημέρωσε τον καταγγέλλοντα ότι σκόπευε να κλείσει την υπόθεσή του, η οποία είχε λάβει τον αριθμό αναφοράς 2005/4769. Η ΓΔ Περιβάλλοντος επανέλαβε τα προηγούμενα συμπεράσματά της σχετικά με τη συμβατότητα των υδάτων του λιμένα του Ναζαρέ με την οδηγία 79/923/ΕΟΚ σχετικά με την ποιότητα των υδάτων για οστρακοειδή και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν από τις πορτογαλικές αρχές. Πρόσθεσε επίσης ότι δεν διαπίστωσε παραβίαση της οδηγίας 2002/62/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2002, για την ένατη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ (οργανοκασσιτερικές ενώσεις) («οδηγία 2002/62/ΕΚ») [11] , ούτε παραβίαση των ανώτατων ορίων που καθορίζονται στην οδηγία 76/160/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης. Τέλος, κάλεσε τον καταγγέλλοντα να σχολιάσει, εντός προθεσμίας ενός μηνός, την πρόθεσή του να κλείσει την υπόθεσή του.

12. Ο καταγγέλλων διαφώνησε με την πρόθεση της ΓΔ Περιβάλλοντος να περατώσει την υπόθεση. Στις 12 Μαρτίου 2007 την ενημέρωσε ότι επρόκειτο να υποβάλει τα αποτελέσματα αναλύσεως των υδάτων που ελήφθησαν από τον λιμένα του Nazaré, η οποία πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητο εργαστήριο με εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της θαλάσσιας ρύπανσης (στο εξής: εργαστήριο).

13. Στις 21 Μαρτίου 2007, η ΓΔ Περιβάλλοντος περάτωσε την υπόθεση του καταγγέλλοντος, αριθ. αναφοράς 2005/4769. Στη συνέχεια, ενημέρωσε τον καταγγέλλοντα ότι, ακόμη και αν η ανεξάρτητη ανάλυση, στην οποία αναφέρθηκε ο καταγγέλλων στην αλληλογραφία του της 12ης Μαρτίου 2007, επρόκειτο να αναφέρει την παρουσία ρυπογόνων ουσιών ασυμβίβαστων με την παραγωγή δίθυρων (που ο καταγγέλλων δεν ήταν σε θέση να αποδείξει μέχρι εκείνη την ημερομηνία), αυτό θα ήταν άνευ σημασίας, διότι, τόνισε, τα ύδατα στον λιμένα του Nazaré δεν ήταν ύδατα για οστρακοειδή. Ωστόσο, εάν η επικείμενη ανάλυση ήταν να υποδείξει την παρουσία ΤΕΕ, η ΓΔ Περιβάλλοντος κάλεσε τον καταγγέλλοντα να διαβιβάσει τα αποτελέσματα στη ΓΔ Επιχειρήσεων [12] .

14. Στις 17 Μαΐου 2007, ο καταγγέλλων απέστειλε τις ακόλουθες εκθέσεις από το ανεξάρτητο εργαστήριο στη ΓΔ Περιβάλλοντος: « *Έκθεση σχετικά με τη δειγματοληψία των ζώντων οργανισμών, των ιζημάτων και των υδάτων στη Ναζαρέ της Πορτογαλίας* » και « *Έρευνα για τις οργανοκασσιτερικές ενώσεις και τα βαρέα μέταλλα σε δείγματα ιζημάτων, νερού και μυδιών που λαμβάνονται εντός και γύρω από τον λιμένα της Ναζαρέ, Πορτογαλία* » («οι εκθέσεις»). Οι εκθέσεις αποκάλυψαν την παρουσία βαρέων μετάλλων όπως MBT, DBT, TBT, τετραβουτυλοκασσίτερο (TTBT), μονοοκτυλοκασσίτερο (MOT), διοκτυλοκασσίτερο (DOT), τρικυκλοεξυλτίνη (TcyT) και τριφαινυλτίνη (TPhT). Ο καταγγέλλων επισύναψε επίσης επιστολή του Ανεξάρτητου Συμβουλίου Λιμένων του Κέντρου Πορτογαλίας (« *Junta Autónoma dos Portos*

do Centro »), της 12ης Ιουλίου 1995, με την οποία πιστοποιείται ότι ο κανονισμός του λιμένα της Ναζαρέ απαγόρευε, « *σαφώς και αδιαμφισβήτητα* », την απόρριψη αποβλήτων και κάθε άλλη επιβλαβή υπολειμματική ουσία. Επιπλέον, επισύναψε φωτογραφίες που, σύμφωνα με τον ίδιο, δείχνουν τις τοπικές αρχές να μεταμφιέζουν ένα χώρο απορριμμάτων κοντά στο λιμάνι. Τέλος, έκρινε ότι όλα τα προεκτεθέντα απέδειξαν ότι οι πορτογαλικές αρχές παρείχαν ψευδείς πληροφορίες στη ΓΔ Περιβάλλοντος και ότι, ως εκ τούτου, η απόφασή της να περατώσει την υπόθεσή του ήταν εσφαλμένη.

15. Η ΓΔ Περιβάλλοντος διαβίβασε την αλληλογραφία του καταγγέλλοντος με ημερομηνία 17 Μαΐου 2007 στη ΓΔ Επιχειρήσεων, με σκοπό να αναλύσει κατά πόσον οι ενώσεις ΤΒΤ χρησιμοποιήθηκαν στον λιμένα του λιμένα της Ναζαρέ [13] .

16. Στις 3 Ιουλίου 2007, κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της « *Ομάδας Εργασίας της Επιτροπής για τους περιορισμούς στην εμπορία και τη χρήση επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων* » που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, η ΓΔ Επιχειρήσεων ζήτησε από τους εκπροσώπους των κρατών μελών να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την επιβολή του περιορισμού σχετικά με την ΤΒΤ στα αντιρρυπαντικά χρώματα. Αναφέρθηκε επίσης στην υπόθεση του καταγγέλλοντος. Η Γαλλία ανέφερε ότι διενεργήθηκαν έλεγχοι από ορισμένα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου επιβολής της νομοθεσίας για τα χημικά προϊόντα («CLEEN»). Ελάχιστες περιπτώσεις μη συμμορφούμενων προϊόντων εντοπίστηκαν. Σύμφωνα με το Ηνωμένο Βασίλειο, η παρουσία ΤΒΤ στα ιζήματα είναι μακράς διαρκείας. Ανέφερε ότι μια πιθανή πηγή ρύπανσης στην πορτογαλική υπόθεση, δηλαδή η περίπτωση του καταγγέλλοντος, θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα μιας «ιστορικής επιβάρυνσης».

17. Στις 12 Ιουλίου 2007, η ΓΔ Επιχειρήσεων απάντησε στην επιστολή του καταγγέλλοντος της 17ης Μαΐου 2007. Κατά την άποψή της, οι εκθέσεις αποκάλυψαν ότι i) τα επίπεδα συγκέντρωσης οργανοτινών, όπως οι MBT, DBT και TBT στα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ και στα περίχωρά του, δεν ήταν εξαιρετικά υψηλά σε σύγκριση με εκείνα που έχουν καταγραφεί σε άλλους λιμένες· και ii) η συγκέντρωση οργανοτίνης και βαρέων μετάλλων που καταγράφονται στα δείγματα νερού και μυδιών μειώθηκε καθώς αυξήθηκε η απόσταση από τη λιμενική ζώνη. Μολονότι εντοπίστηκαν ρυπογόνα στοιχεία στα ύδατα, οι εκθέσεις που υπέβαλε ο καταγγέλλων δεν προσδιόρισαν με βεβαιότητα την πηγή της εν λόγω ρύπανσης. Δεν υπήρχε σαφής ένδειξη ότι η πηγή αντιστοιχούσε στη χρήση αντιρρυπαντικών χρωμάτων που περιείχαν τις προαναφερθείσες ουσίες. Στη συνέχεια, η ΓΔ Επιχειρήσεων παρέθεσε την εφαρμοστέα νομοθεσία για τη διάθεση στην αγορά αντιρρυπαντικών χρωμάτων που περιέχουν τους ανωτέρω ρύπους: Οδηγία 76/769/ΕΟΚ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 782/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την απαγόρευση οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα πλοία («κανονισμός 782/2003») [14] . Σύμφωνα με την οδηγία 76/769/ΕΟΚ, από το 1990, οι οργανοκασσιτερικές ενώσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή αντιρρυπαντικών χρωμάτων, για σκάφη κάτω των 25 μέτρων και από το 2003 για οποιαδήποτε σκάφη. Σύμφωνα με τον κανονισμό 782/2003, από την 1η Ιουλίου 2003 απαγορεύεται η χρήση ή επαναχρησιμοποίηση οργανοκασσιτερικών ενώσεων σε αντιρρυπαντικά συστήματα στα πλοία. Ως εκ τούτου, τα αντιρρυπαντικά χρώματα που περιέχουν αυτές τις ουσίες δεν μπορούν να διατεθούν στην αγορά της ΕΕ ή να χρησιμοποιηθούν εντός της ΕΕ. Οι πορτογαλικές αρχές διαβεβαίωσαν την Επιτροπή ότι, το

2005, διενήργησαν ελέγχους στα αντιρρυπαντικά προϊόντα που πωλήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν σε τοπικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα, που κοινοποιήθηκαν τον Ιανουάριο του 2007, επιβεβαίωσαν ότι τα προϊόντα συμμορφώνονταν με τους ισχύοντες περιορισμούς. Ωστόσο, είναι γνωστό ότι η παρουσία οργανοτινών και βαρέων μετάλλων παραμένει για μεγάλο χρονικό διάστημα στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό οι συγκεντρώσεις που καταχωρίζονται στις εκθέσεις να αντιπροσωπεύουν την ιστορική επιβάρυνση από την προηγούμενη χρήση αυτών των ουσιών. Σύμφωνα με τον κανονισμό 782/2003, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2008, τα πλοία που είχαν προηγουμένως υποστεί επεξεργασία με αντιρρυπαντικά χρώματα μπορούσαν ακόμη να εισέλθουν στα ύδατα της ΕΕ και, ως εκ τούτου, να απελευθερώσουν αναπόφευκτα ορισμένες ποσότητες αυτών των ουσιών. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί με τα νερά του λιμανιού της Ναζαρέ. Ως εκ τούτου, η ΓΔ Επιχειρήσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν διέθετε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η κατάσταση που περιγράφεται από τον καταγγέλλοντα αντιστοιχεί σε παραβίαση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ, όσον αφορά τον περιορισμό της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Ωστόσο, πρόσθεσε ότι τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να εποπτεύουν την αγορά των χρωμάτων κατά της ραφής.

18. Στις 14 Αυγούστου 2007, η ΓΔ Επιχειρήσεων απέστειλε επιστολή στις πορτογαλικές αρχές και τους υπενθύμισε ότι έπρεπε να παραμείνουν σε εγρήγορση για να εξασφαλίσουν ότι τα αντιρρυπαντικά προϊόντα που πωλούνται και χρησιμοποιούνται στην Πορτογαλία συμμορφώνονται με την κοινοτική νομοθεσία, ιδίως την οδηγία 76/769/ΕΟΚ και τον κανονισμό 782/2003. Επιπλέον, τους ζήτησε να τηρούν ενήμερη την Επιτροπή σχετικά με τις δραστηριότητες επιτήρησης που αναλαμβάνονται για τη συμμόρφωση με τα ανωτέρω.

19. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2007, ο καταγγέλλων απέστειλε επιστολή στη ΓΔ Επιχειρήσεων και εξέφρασε την άποψη ότι οι εκθέσεις επιβεβαίωσαν ότι τα επίπεδα μόλυνσης που καταγράφονται στα ύδατα του λιμένα Nazaré, ενός μικρού αλιευτικού λιμένα, ήταν συγκρίσιμα με εκείνα του λιμένα του Αμβούργου, ενός μεγάλου παγκόσμιου λιμένα. Ως εκ τούτου, η ΓΔ Επιχειρήσεων δεν θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση οργανοκασσιτερών στα ύδατα του λιμένα του Ναζαρέ και στα περίχωρά του δεν ήταν εξαιρετικά υψηλή σε σύγκριση με εκείνα που είναι νηολογημένα σε άλλους λιμένες της Πορτογαλίας. Ομοίως, ο καταγγέλλων δεν μπορούσε να δεχθεί ότι δεν είχε αποδείξει ότι η πηγή της ρύπανσης ήταν η αντιρρυπαντική βαφή. Δήλωσε ότι όλα τα ναυπηγεία που βρίσκονται κοντά στο λιμάνι της Ναζαρέ πωλούν χρώματα που περιέχουν οργανοκασσιτερικές ενώσεις και ότι τα χρώματα αυτά χρησιμοποιούνται σε πλοία χωρίς κανέναν έλεγχο. Αυτά τα χρώματα, ισχυρίστηκε, είναι λανθασμένα επισημασμένα. Οι εκθέσεις αποκάλυψαν την ύπαρξη τέτοιων ουσιών στα ύδατα της Ναζαρέ και αντιφάσκουν με το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι δεν παραβιάστηκε η κοινοτική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, οι πορτογαλικές αρχές παρείχαν εσφαλμένες πληροφορίες στην Επιτροπή και δεν διενεργούσαν ελέγχους στην περιοχή. Ο καταγγέλλων αγόρασε μέρος της εν λόγω βαφής για να στείλει σε εργαστήριο για ανάλυση εμπειρογνωμόνων. Δήλωσε ότι θα διαβιβάσει τα αποτελέσματα στην Επιτροπή για να της παράσχει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

20. Εν τω μεταξύ, απευθύνθηκε στον Διαμεσολαβητή.

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΊΜΕΝΟ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ

21. Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν της παρέσχε επαρκείς λόγους για τους οποίους έκρινε ικανοποιητικές τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών. Ο καταγγέλλων προέβαλε τα ακόλουθα επιχειρήματα προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού: I) ήταν προφανές ότι οι πορτογαλικές αρχές παρείχαν στην Επιτροπή ψευδείς πληροφορίες· (II) η ανάλυση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εργαστήριο επιβεβαίωσε την παρουσία ΤΒΤ στα ύδατα του λιμένα Ναζαρέ και (iii) τα επίπεδα μόλυνσης έβλαψαν το φυτώριο δίθυρων του καταγγέλλοντος και είναι επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον εν γένει.

22. Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή πρέπει να του παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους έκρινε ικανοποιητικές τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών.

Η ΈΡΕΥΝΑ

23. Υπό το πρίσμα των πραγματικών περιστατικών και των δηλώσεων που υπέβαλε ο καταγγέλλων, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε ότι θα ήταν χρήσιμο να ενημερωθεί και ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής σχετικά με την παρούσα καταγγελία, ώστε να μπορέσει να εξετάσει κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να κινηθεί έρευνα σχετικά με τη συμπεριφορά των πορτογαλικών αρχών. Ως εκ τούτου, κατόπιν συμφωνίας του καταγγέλλοντος, στις 31 Οκτωβρίου 2007, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε την καταγγελία στον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή. Την ίδια ημέρα, ενημέρωσε επίσης την Επιτροπή σχετικά με την καταγγελία και της ζήτησε να υποβάλει τη γνώμη της επ' αυτής εντός προθεσμίας τριών μηνών.

24. Στις 12 Δεκεμβρίου 2007, ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής ενημέρωσε τον Διαμεσολαβητή ότι αποφάσισε να ζητήσει εξηγήσεις από τις πορτογαλικές αρχές που είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της χρήσης αντιρρυπαντικών χρωμάτων σε σκάφη.

25. Στις 11 Μαρτίου 2008, ο Διαμεσολαβητής έλαβε τη γνώμη της Επιτροπής στην αγγλική γλώσσα. Την 1η Απριλίου 2008, έλαβε την πορτογαλική μετάφραση, την οποία διαβίβασε στον καταγγέλλοντα με πρόσκληση να υποβάλει παρατηρήσεις. Αντίγραφο εστάλη στον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή προς ενημέρωσή του.

26. Ο καταγγέλλων απέστειλε τις παρατηρήσεις του στις 29 Μαΐου 2008, τις οποίες ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε στον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή προς ενημέρωσή του.

27. Στις 30 Ιουνίου 2008, ο Διαμεσολαβητής έλαβε σημείωμα από τον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή με το οποίο τον πληροφόρησε ότι τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή του δεν αρκούσαν για να καταλογιστεί ευθύνη στις πορτογαλικές αρχές για τυχόν ζημία που θα μπορούσε να έχει προκληθεί στο φυτώριο δίθυρων του καταγγέλλοντος. Εν προκειμένω, ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής τόνισε ότι θεωρεί ότι οι αξιώσεις του καταγγέλλοντος διαφυλάσσονται δεόντως, δεδομένου ότι ο καταγγέλλων είχε κινήσει διαδικασία κατά των εθνικών αρχών ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου.

28. Παρά τα ανωτέρω, ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής αποφάσισε να διερευνήσει, υπό το πρίσμα της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, τον τρόπο με τον οποίο οι εθνικές δημόσιες αρχές ελέγχουν και επιθεωρούν την πώληση και τη χρήση οργανοκασσιτερικών ενώσεων εν γένει. Στις 11 Μαρτίου 2009, οι υπηρεσίες του Πορτογάλου Διαμεσολαβητή ενημέρωσαν τηλεφωνικά τις υπηρεσίες του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή ότι η ανωτέρω έρευνα βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη.

29. Στις 20 Μαΐου 2009, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει συμπληρωματικές παρατηρήσεις, επισυνάπτοντας τις παρατηρήσεις του καταγγέλλοντος. Η Επιτροπή απάντησε στις 11 Αυγούστου 2009, στην αγγλική γλώσσα και στις 15 Σεπτεμβρίου 2009, στα πορτογαλικά. Το τελευταίο αυτό κείμενο διαβιβάστηκε στον καταγγέλλοντα για παρατηρήσεις και στον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή προς ενημέρωσή του.

30. Στις 15 Οκτωβρίου 2009, ο καταγγέλλων υπέβαλε τις παρατηρήσεις του σχετικά με τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της Επιτροπής, οι οποίες διαβιβάστηκαν επίσης στον Πορτογάλο Διαμεσολαβητή προς ενημέρωσή του.

ΑΝΆΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΆΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΉΤΡΙΑΣ

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

31. Ο Διαμεσολαβητής, πρώτον, τονίζει ότι η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το καταστατικό του του εξουσιοδοτούν να διεξάγει έρευνες αποκλειστικά σχετικά με τις δραστηριότητες των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης. Κατά συνέπεια, ο Διαμεσολαβητής δεν έχει την εξουσία να ερευνά τις εθνικές αρχές των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, τα κατωτέρω συμπεράσματα αφορούν μόνο τις ενέργειες της Επιτροπής έναντι του καταγγέλλοντος και δεν θα περιλαμβάνουν αξιολόγηση των θέσεων που έλαβαν οι πορτογαλικές αρχές. Οι τελευταίες καλύπτονται από τη σχετική έρευνα που κίνησε ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής, σύμφωνα με την εντολή του Πορτογάλου Διαμεσολαβητή.

32. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής δεν θεωρεί σκόπιμο να συστήσει στην Επιτροπή, όπως πρότεινε ο καταγγέλλων στις παρατηρήσεις του, να επισκεφθεί το λιμάνι της Ναζαρέ για να εξακριβώσει *επί τόπου* την αλήθεια των δηλώσεων των πορτογαλικών αρχών. Ωστόσο, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί εξαιρετικά σημαντικό η Επιτροπή να έχει πλήρη επίγνωση των συμπερασμάτων που συνάγονται από την έρευνα του Πορτογάλου Διαμεσολαβητή και ότι, εάν χρειαστεί, θα πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα βάσει των συμπερασμάτων αυτών. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής θα διαβιβάσει τα αποτελέσματα της έρευνας του Πορτογάλου Διαμεσολαβητή στην Επιτροπή, μόλις τα λάβει.

33. Ομοίως, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο καταγγέλλων έχει κινήσει δικαστική διαδικασία κατά της Πορτογαλίας, το επιχείρημα του καταγγέλλοντος σχετικά με την εικαζόμενη

ζημία στο φυτώριο του δίθυρων θαλάμων και η αντίστοιχη θέση της Επιτροπής επί του επιχειρήματος αυτού δεν θα αξιολογηθούν στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας [15] .

Α. Επί του ισχυρισμού ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε επαρκείς λόγους που να δικαιολογούν την αποδοχή των εξηγήσεων των πορτογαλικών αρχών και του σχετικού ισχυρισμού

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στη Διαμεσολαβήτρια

34. Ο Διαμεσολαβητής κατανοεί τον ισχυρισμό του καταγγέλλοντος ως εξής: η Επιτροπή δεν παρέσχε πειστικούς λόγους για να θεωρήσει ικανοποιητικές τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών, δηλώνοντας ότι τα ύδατα κοντά στον λιμένα της Ναζαρέ δεν περιείχαν ΤΒΤ προερχόμενα από παράνομες αντιρρυπαντικές βαφές που πωλήθηκαν στην τοπική αγορά. Οι πορτογαλικές αρχές παρείχαν αυτές τις εξηγήσεις αφού ο καταγγέλλων υπέβαλε καταγγελία παράβασης στην Επιτροπή κατά της Πορτογαλίας.

35. Ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να κλείσει την καταγγελία παράβασης βάσει εξηγήσεων οι οποίες, για τους ακόλουθους τρεις λόγους, πίστεψε ότι ήταν προφανώς αναληθείς: Πρώτον, οι εκθέσεις ανεξάρτητου εργαστηρίου επιβεβαίωσαν την παρουσία ΤΒΤ στα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ. Δεύτερον, αυτή η ρύπανση, η οποία θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον εν γένει, και ειδικότερα έχει προκαλέσει ζημία στο νηπιαγωγείο του, οφείλεται σε εσφαλμένα επισημασμένα αντιρρυπαντικά χρώματα που πωλούνται και χρησιμοποιούνται ελεύθερα στην περιοχή. Τρίτον, οι πορτογαλικές αρχές επέτρεψαν την καλλιέργεια δίθυρων ειδών στα εν λόγω ύδατα.

36. Ως εκ τούτου, ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να παράσχει ικανοποιητική αιτιολόγηση για την αποδοχή των εξηγήσεων των πορτογαλικών αρχών.

37. Στη γνωμοδότησή της, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι εξέτασε όλες τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τον καταγγέλλοντα και ότι τα ζητήματα που τέθηκαν στην καταγγελία του συζητήθηκαν συλλογικά με ορισμένα κράτη μέλη και με τις πορτογαλικές αρχές μεμονωμένα. Δεν υποβλήθηκαν άλλες καταγγελίες και δεν υπήρχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα αντιρρυπαντικά χρώματα που περιείχαν οργανοκασσιτερικές ενώσεις εξακολουθούσαν να διατίθενται στην κοινοτική αγορά μεταξύ 2005 και 2007 και, ως εκ τούτου, και στην Πορτογαλία.

38. Η Επιτροπή έκρινε επίσης αξιόπιστες τις εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών σχετικά με την ποιότητα των υδάτων του λιμένα της Ναζαρέ. Κατά τη γνώμη της, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε ότι τα ύδατα αυτά περιείχαν οργανοκασσιτερικές ενώσεις. Διαφώνησε, ωστόσο, ότι η πηγή αυτής της ρύπανσης ήταν η συνεχιζόμενη χρήση παράνομων αντιρρυπαντικών χρωμάτων. Στην πραγματικότητα, οι οργανοκασσιτερικές ενώσεις, δηλαδή η ΤΒΤ και τα βαρέα μέταλλα, είναι ανθεκτικές στο θαλάσσιο περιβάλλον και συσσωρεύονται στα ιζήματα. Η παρουσία τέτοιων ουσιών στα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ μπορεί να οφείλεται σε εκπομπές από πλοία που είχαν εισέλθει στον λιμένα κατά το παρελθόν. Η ρύπανση αυτή αναμενόταν να

αρχίσει να μειώνεται το 2008, όταν οι σχετικές διατάξεις του κανονισμού 782/2003 για την απαγόρευση των οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα πλοία άρχισαν να εφαρμόζονται σε όλα τα πλοία που εισέρχονται σε λιμένες της Κοινότητας και σε υπεράκτιους τερματικούς σταθμούς.

39. Τέλος, κατά την Επιτροπή, η παρουσία οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα ύδατα κολύμβησης δεν έχει άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στη δημόσια υγεία. Η δημόσια υγεία απειλείται από την απορρόφηση οργανοκασσιτερικών ενώσεων από πηγές όπως μολυσμένα τρόφιμα ή από την επαφή με αντικείμενα που περιέχουν αυτές τις ενώσεις. Τα εν λόγω ύδατα ήταν σύμφωνα με τους κανόνες σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολυμβήσεως.

40. Ωστόσο, η Επιτροπή παραδέχθηκε ότι η ρύπανση που προκαλείται από οργανοκασσιτερικές ενώσεις μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πανίδα και τη χλωρίδα. Για τον λόγο αυτό, τόσο η Επιτροπή όσο και ο ΔΝΟ έλαβαν μέτρα για να απαγορεύσουν τη χρήση τους σε αντιρρυπαντικά χρώματα. Ωστόσο, ανεξάρτητα από την παρουσία τοξικών προϊόντων στα ύδατα του ίδιου του λιμένα της Ναζαρέ, τα ύδατα κοντά στη Ναζαρέ δεν ταξινομήθηκαν ως ύδατα οστρακοειδών. Ως εκ τούτου, η οδηγία 79/923/ΕΟΚ, η οποία εφαρμόζεται στα ύδατα για οστρακοειδή, δεν εφαρμοζόταν στην προκειμένη περίπτωση.

Αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας

41. Κατ' αρχάς, ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι η καταγγελία προς την Επιτροπή κατά της Πορτογαλίας αφορούσε παράβαση *α) της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης· β) την οδηγία 76/769/ΕΟΚ σχετικά με τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων και τις σχετικές οδηγίες 1999/51/ΕΚ (κασσίτερος, PCP και κάδμιο) και 2002/62/ΕΚ (οργανοκασσιτερικές ενώσεις), για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, αντίστοιχα, για το πέμπτο και το ένατο φορές το παράρτημα Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ·* και *γ) οδηγία 79/923/ΕΟΚ σχετικά με την απαιτούμενη ποιότητα των υδάτων για οστρακοειδή.*

42. Δεν αμφισβητείται ότι η καταγγελία παράβασης του καταγγέλλοντος καταχωρίστηκε από την Επιτροπή, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή σχετικά με τις σχέσεις με τον καταγγέλλοντα όσον αφορά παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου [16] . Την αντιμετώπισαν δύο αρμόδιες ΓΔ, η ΓΔ Περιβάλλοντος και η ΓΔ Επιχειρήσεων, οι οποίες εξέτασαν και απάντησαν στους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος. Τον Απρίλιο του 2006, η ΓΔ Περιβάλλοντος συναντήθηκε με τις πορτογαλικές αρχές και της δόθηκαν επίσημες γραπτές εξηγήσεις σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν την καταγγελία. Στις 9 Οκτωβρίου 2006, ανέφερε τις εξηγήσεις αυτές στον καταγγέλλοντα. Στις 3 Ιουλίου 2007, η ΓΔ Επιχειρήσεων συναντήθηκε επίσης με διάφορα κράτη μέλη. Στις 12 Ιουλίου 2007, η ΓΔ Enterprise απάντησε στην επιστολή του καταγγέλλοντος της 17ης Μαΐου 2007 και στις εκθέσεις που είχε επισυνάψει μαζί με την επιστολή αυτή. Στις 14 Αυγούστου 2007, ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από τις πορτογαλικές αρχές.

43. Με βάση τα ανωτέρω, φαίνεται ότι η Επιτροπή έλαβε τα κατάλληλα μέτρα για να αποσαφηνίσει τα ζητήματα που έθεσε ο καταγγέλλων. Ωστόσο, ο καταγγέλλων θεωρεί ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη εκτίμηση της κατάστασης, διότι έλαβε υπόψη ψευδείς

πληροφορίες που παρείχαν οι πορτογαλικές αρχές. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη του καταγγέλλοντος, τα προαναφερθέντα μέτρα έρευνας δεν επαρκούσαν για να δικαιολογήσουν την απόφαση της Επιτροπής να περατώσει την καταγγελία του λόγω παράβασης.

44. Δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε σε εξηγήσεις των πορτογαλικών αρχών όταν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν παραβιάστηκαν οι οδηγίες που αναφέρονται στην παράγραφο 41 στοιχεία α) και β) και ότι η οδηγία που αναφέρεται στο στοιχείο γ) δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση του καταγγέλλοντος. Εν προκειμένω, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί χρήσιμο να αναφερθεί στην αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που επιβάλλεται στα κοινοτικά όργανα και στα κράτη μέλη της βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως αναφέρεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης [17] στο πλαίσιο της διαδικασίας επί παραβάσει δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ανωτέρω άρθρο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη απέχουν από κάθε μέτρο που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων της Ένωσης.

45. Ο καταγγέλλων θεωρεί ότι οι πορτογαλικές αρχές παρείχαν στην Επιτροπή ψευδή στοιχεία. Κατά την άποψή του, αν η Επιτροπή είχε ενεργήσει με τη δέουσα επιμέλεια, θα το γνώριζε αυτό. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής θα αναλύσει τη θέση που έλαβε η Επιτροπή βάσει των ανωτέρω εξηγήσεων σχετικά με την εικαζόμενη παράβαση των οδηγιών που αναφέρονται στην παράγραφο 41 στοιχεία α), β) και γ).

46. Όσον αφορά *α) την οδηγία 76/160/ΕΟΚ σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης* , ο Διαμεσολαβητής θεωρεί εύλογη τη συνολική εξήγηση της Επιτροπής. Με βάση τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι πορτογαλικές αρχές, η Επιτροπή συμφώνησε τελικά με τον καταγγέλλοντα ότι το νερό μολύνθηκε από οργανοκασσιτερικές ενώσεις. Μολονότι αμφισβήτησε τον ισχυρισμό ότι η ανωτέρω ρύπανση είχε άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στη δημόσια υγεία, η Επιτροπή δέχθηκε ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να βλάψει τη χλωρίδα και την πανίδα και, ως εκ τούτου, και τα δίθυρα. Ωστόσο, δεν έκρινε ότι η εν λόγω οδηγία παραβιάστηκε επειδή τα επίπεδα των ενώσεων αυτών στο νερό παρέμειναν εντός των ορίων που ορίζει η οδηγία.

47. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διαμεσολαβητής σημειώνει και εκτιμά ότι, υποβάλλοντας περαιτέρω αιτήματα παροχής πληροφοριών, ιδίως κατά τη συνεδρίασή της στις 3 Ιουλίου 2007, και με την επιστολή της 14ης Αυγούστου 2007, η Επιτροπή μπόρεσε να ανακαλέσει την αρχική της θέση, όπως εκφράστηκε στην επιστολή της προς τον καταγγέλλοντα της 14ης Μαΐου 2007, σύμφωνα με την οποία οι πορτογαλικές αρχές δεν επιβεβαίωσαν την παρουσία ΤΒΤ στα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ. Επιπλέον, επιβεβαίωσε ότι δέχθηκε, όπως έχει ήδη εκφραστεί με το από 12 Ιουλίου 2007 έγγραφό της, ότι οι εκθέσεις επιβεβαίωσαν την παρουσία οργανοκασσιτερών στα εν λόγω ύδατα.

48. Όσον αφορά *β) την οδηγία 76/769/ΕΟΚ σχετικά με τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων, καθώς και τις σχετικές οδηγίες 1999/51/ΕΚ (κασσίτερος, PCP και κάδμιο) και 2002/62/ΕΚ (οργανοκασσιτερικές ενώσεις) για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, αντίστοιχα, για το πέμπτο και το ένατο φορές το παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας* , ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι το συμπέρασμα της

Επιτροπής ότι δεν υπήρχαν στην πορτογαλική αγορά αντιρρυπαντικά χρώματα με ΤΒΤ, προέκυψε από τις πληροφορίες που της παρασχέθηκαν από τις πορτογαλικές αρχές.

49. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ο Διαμεσολαβητής, οι αναφορές της Επιτροπής στην ιστορική επιβάρυνση και τη ρύπανση του παρελθόντος για να δικαιολογήσουν την παρουσία ΤΒΤ στα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ βασίστηκαν σε εξηγήσεις που δόθηκαν από κράτη μέλη εκτός της Πορτογαλίας, ιδίως από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία. Από την άποψη αυτή, ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο προέβαλε την εξήγηση αυτή μόνο ως δυνατότητα και όχι ως γεγονός. Ομοίως, η Γαλλία επιβεβαίωσε ότι, αν και σε « *πολύ λίγες περιπτώσεις* », *βρέθηκαν ορισμένα «μη συμμορφούμενα προϊόντα* » στην κοινοτική αγορά [18] . Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής εκφράζει την έκπληξή του για τη θέση της Επιτροπής, η οποία διατυπώθηκε στη γνώμη της, ότι « *δεν έλαβε καμία καταγγελία ή απόδειξη ότι κατά τα έτη 2005 έως 2007 τα αντιρρυπαντικά χρώματα που περιείχαν οργανοκασσιτερικές ενώσεις εξακολουθούσαν να διατίθενται στην αγορά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας* ».

50. Ωστόσο, ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή εξέτασε περαιτέρω το ζήτημα αυτό και, στις 14 Αυγούστου 2007, παρέπεμψε επίσης τις πορτογαλικές αρχές στον κανονισμό 782/2003 σχετικά με την απαγόρευση των οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα πλοία, υπενθυμίζοντάς τους ότι ήταν δική τους ευθύνη να διενεργούν την επιτήρηση των προϊόντων κατά των ρυπάνσεων στην εθνική αγορά. Ωστόσο, δεν ενημέρωσε τον Διαμεσολαβητή, στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, αν οι πορτογαλικές αρχές απάντησαν στην εν λόγω επιστολή. Επομένως, δεν είναι σαφές αν, εκτός από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε το 2005, οι πορτογαλικές αρχές πραγματοποίησαν πράγματι περαιτέρω δραστηριότητες επιτήρησης προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα αντιρρυπαντικά προϊόντα που πωλούνται και χρησιμοποιούνται στην Πορτογαλία συμμορφώνονται με την οδηγία 76/769/ΕΟΚ και τον κανονισμό 782/2003. Εξ αυτού έπεται ότι, εν τέλει, ακόμη και αν δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η ιστορική επιβάρυνση και η παρελθούσα ρύπανση είναι πράγματι οι πραγματικές αιτίες της ρύπανσης ΤΒΤ στον λιμένα του Ναζαρέ, ούτε μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι στην περιοχή δεν υπάρχει ακόμη διαθέσιμη αντιρρυπαντική βαφή.

51. Ωστόσο, όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω, ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής και όχι ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής διερευνούν τον τρόπο με τον οποίο οι τοπικές αρχές διεξάγουν δραστηριότητες ελέγχου και επιθεώρησης εντός της εθνικής αγοράς οργανοτίνης. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι δεν δικαιολογούνται περαιτέρω έρευνες σχετικά με αυτή την πτυχή της καταγγελίας.

52. Τέλος, όσον αφορά τη *γ) οδηγία 79/923/ΕΟΚ σχετικά με την απαιτούμενη ποιότητα των υδάτων για οστρακοειδή* , ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η οδηγία αυτή δεν εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση, διότι οι πορτογαλικές αρχές την ενημέρωσαν ότι τα ύδατα κοντά στον λιμένα της Ναζαρέ δεν είναι ύδατα για οστρακοειδή.

53. Σύμφωνα με το άρθρο 1, η οδηγία 79/923/ΕΟΚ « *αφορά την ποιότητα των υδάτων για οστρακοειδή και εφαρμόζεται στα παράκτια και υφάλμυρα ύδατα που* έχουν χαρακτηριστεί από τα κράτη μέλη *ως χρήζοντα προστασίας ή βελτίωσης με σκοπό τη στήριξη της ζωής και της*

ανάπτυξης των *οστρακοειδών (δύθυρα και γαστρόποδα) και, ως εκ τούτου, τη συμβολή στην υψηλή ποιότητα των προϊόντων οστρακοειδών που είναι άμεσα βρώσιμα από τον άνθρωπο* ». (η υπογράμμιση δική μου)

54. Οι πορτογαλικές αρχές εξήγησαν στην Επιτροπή ότι δεν χαρακτήρισαν τα ύδατα του λιμένα της Ναζαρέ ως ύδατα οστρακοειδών. Μολονότι το 1995 , επέτρεψαν τη χρήση του δημόσιου θαλάσσιου τομέα για περίοδο δέκα ετών για τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας στον λιμένα της Ναζαρέ, τα ύδατα αυτά δεν ήταν ύδατα οστρακοειδών, δεδομένου ότι « *δεν αναπτύχθηκε εκεί καλλιέργεια* δίθυρων» [19] . Στις 9 Οκτωβρίου 2006, η Επιτροπή διαβίβασε αυτή την εξήγηση στον καταγγέλλοντα και τόνισε ότι η παραγωγή δίθυρων θαλάμων δεν επιτρεπόταν στα εν λόγω ύδατα [20] .

55. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Διαμεσολαβητή από τον καταγγέλλοντα και διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή κατά την έναρξη της παρούσας έρευνας, ο καταγγέλλων εξουσιοδοτήθηκε από τις ίδιες πορτογαλικές αρχές, από το 1997 , να αναπαράγει δίθυρα στον δημόσιο θαλάσσιο τομέα κοντά στον λιμένα της Ναζαρέ για τουλάχιστον πέντε έτη [21] . Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής έκρινε χρήσιμο να υποβάλει ερωτήματα στην Επιτροπή σχετικά με το θέμα αυτό.

56. Στην απάντησή της στην αίτησή του για συμπληρωματικές πληροφορίες, η Επιτροπή ανέφερε ότι i) η οδηγία 79/923/ΕΟΚ δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την άδεια παραγωγής οστρακοειδών· και ii) το γεγονός ότι υπήρχε άδεια για την παραγωγή δίθυρων σωμάτων σε περιοχή η οποία δεν χαρακτηρίστηκε αργότερα ως νερό για οστρακοειδή σύμφωνα με την ανωτέρω οδηγία δεν μπορεί να θεωρηθεί παραβίαση του δικαίου της ΕΕ, αλλά θα πρέπει, αντιθέτως, να αξιολογηθεί βάσει της σχετικής πορτογαλικής νομοθεσίας.

57. Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της προκαταρκτικής παρατήρησης που διατύπωσε στις σκέψεις 31 και 32 ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής πρέπει να συμπεράνει εκ νέου ότι οι υπό εξέταση προσφυγές αφορούν αποκλειστικά τις πορτογαλικές αρχές και, ως εκ τούτου, δεν δικαιολογούνται περαιτέρω έρευνες, από την πλευρά του, σχετικά με αυτή την πτυχή της καταγγελίας.

Β. Συμπέρασμα

Βάσει της έρευνάς του σχετικά με την εν λόγω καταγγελία, ο Διαμεσολαβητής την περατώνει με το ακόλουθο συμπέρασμα:

Δεν δικαιολογούνται περαιτέρω έρευνες.

Ο καταγγέλλων και η Επιτροπή θα ενημερωθούν για την απόφαση αυτή.

Π. Νικηφόρος ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ

Στρασβούργο στις 13 Ιανουαρίου 2010

[1] Η άδεια που εκδόθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Πορτογαλίας *Diário da República* , η οποία επισυνάφθηκε στην καταγγελία και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για γνωμοδότηση, προβλέπει την ακόλουθη διατύπωση (στα αρχικά πορτογαλικά): « *... Autoriza-se* [ο καταγγέλλων] *a instalar um estabelecimento de culturas marinhas (...) numa parcela de terreno do domínio público marítimo localizada junto ao porto da Nazaré, concelho da Nazaré, jurisdição marítima da Capitania do Porto da Nazaré. (...) Para tanto, pelo presente despacho conjunto é autorizada (...) a utilizar a identificada packa, no regime de licença, pelo prazo de cinco anos, Renovável nos termos da legislação em vigor. (...) O estabelecimento vai funcionar no sistema de monocultura, em regime intensivo, para reprodução de bivalves e Crustáceos cirrípedes. (...). 17 de Julho de 1997. — Pelo Ministro da Agricultura, do Desenvolvimento Rural e das Pescas. (...) — O Ministro do Equipamento, do Planeamento e da Administração do Território. (...).* »

[2] Στα αρχικά πορτογαλικά: « *μητέρα* ».

[3] Η Ναζαρέ είναι μια μικρή πόλη που βρίσκεται στην ακτή του Ατλαντικού στην κεντρική Πορτογαλία.

[4] Σύμφωνα με το *έγγραφο του IPIMAR «Níveis de composto de BUTIL-Estanho em bivalves existinges na Mundinaqua Lda, em água para Abastecimento da»nursery'e sedimentos do Porto da* Nazaré, το οποίο επισυνάπτεται από τον καταγγέλλοντα στην καταγγελία του στον Διαμεσολαβητή και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για γνωμοδότηση.

[5] Οδηγία 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49).

[6] Στα αρχικά πορτογαλικά: « *[N]o ano de 1995 [η* αρμόδια αρχή] concedeu *autorização para utilização do domínio Hídrico, por um período de 10 anos, à instalação de Aquicultura existinge no Porto de Nazaré (todavia convém esclarecer que águas da Nazaré não se podem considerar conquícolas, dado Nelas* não se desenvolver a cultura de bivalves.).

[7] Στα αρχικά πορτογαλικά: « *(...)* Não tendo igualmente sido autorizada a produção de bivalves nas *[águas da localidade de Nazaré]* » (η υπογράμμιση δική μου).

[8] Οδηγία 76/160/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1975, περί της ποιότητας των υδάτων κολυμβήσεως (ΕΕ 1976, L 31, σ. 1-7).

[9] Οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 2006, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 201).

[10] Οδηγία 1999/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Μαΐου 1999, για την πέμπτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ (κασσίτερος, PCP και κάδμιο), ΕΕ L 142, σ. 22-25.

[11] ΕΕ 2002, L 183, σ. 58-59.

[12] Το υπογεγραμμένο αντίγραφο της επιστολής της Επιτροπής της 14ης Μαΐου 2007, το οποίο διαβιβάστηκε από τον καταγγέλλοντα με την καταγγελία του και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για γνωμοδότηση, προβλέπει, στην τελευταία παράγραφο, την ακόλουθη διατύπωση (στο πρωτότυπο πορτογαλικά):

« *(...) SE Porventura ως supra referenceidas análises vierem a assinalar a presença de Compostos de TBT — que (...) não foi confirmado pelas autoridades portuguesas — deverá então apresentar a situação, para eventual supplemento de averiguação, à Direcção-Geral Empresas (...).* »

[13] Το μη υπογεγραμμένο αντίγραφο της επιστολής της Επιτροπής της 14ης Μαΐου 2007, που αναφέρεται στην υποσημείωση 13 ανωτέρω, το οποίο διαβιβάστηκε από την Επιτροπή με τη γνώμη της και διαβιβάστηκε στον καταγγέλλοντα για τις παρατηρήσεις του, προβλέπει, στην τελευταία παράγραφο, την ακόλουθη διατύπωση (στην αρχική πορτογαλική γλώσσα):

« *... Tendo em vista o aprofundamento da análise da situação do ponto de vista da ενδεχομένως utilização de Compostos de TBT nos estaleiros Navais do porto da Nazaré — o que... não foi confirmado pelas autoridades portuguesas — decidi transferir a sua carta de 17 de Maio pp. à Direcção-Geral Empresas...* »

[14] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 782/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την απαγόρευση οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα πλοία (ΕΕ L 115, σ. 1-11).

[15] Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του καταστατικού του Διαμεσολαβητή: «[t] *ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να παρεμβαίνει σε υποθέσεις ενώπιον των δικαστηρίων...* » Σχετικά, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 των διατάξεων εφαρμογής του Διαμεσολαβητή: «όταν κινηθούν *νομικές διαδικασίες για θέματα που αποτελούν αντικείμενο έρευνας από τον Διαμεσολαβητή, ο Διαμεσολαβητής περατώνει την υπόθεση. Το αποτέλεσμα των ερευνών που έχει διεξαγάγει μέχρι το σημείο αυτό κατατίθεται χωρίς περαιτέρω ενέργεια.* »

[16] COM(2002)141 τελικό. Η ανακοίνωση προβλέπει, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του προοιμίου της, ένα σύνολο διοικητικών μέτρων με τα οποία η Επιτροπή δεσμεύθηκε να συμμορφώνεται κατά τον χειρισμό και την αξιολόγηση των καταγγελιών λόγω παράβασης που αφορούν το κοινοτικό δίκαιο.

[17] Βλ. υπόθεση C-10/00, *Επιτροπή κατά Ιταλίας* (Συλλογή 2002, σ. I-2357, σκέψη 88).

[18] Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 3ης Ιουλίου 2007, τα οποία επισυνάπτονται στη γνώμη

της Επιτροπής και διαβιβάζονται στον καταγγέλλοντα για τις παρατηρήσεις του, αναφέρουν τα εξής:

« *Η Επιτρ. ενημέρωσε τη συνεδρίαση ότι μια εταιρεία είχε υποβάλει καταγγελία στην Επιτροπή, διότι αντιμετώπιζε προβλήματα στην εγκατάσταση μονάδας καλλιέργειας οστρακοειδών κοντά σε λιμένα της ΠΤ, λόγω των υψηλών επιπέδων TBT, τα οποία επηρέασαν δυσμενώς το εκκολαπτήριο οστρακοειδών. Έκρινε ότι τα υψηλά επίπεδα οφείλονταν στην παράνομη χρήση TBT στον λιμένα για σκοπούς αντιρρυπαντικής ρύπανσης σε πλοία. Ωστόσο, κατά τις επαληθεύσεις από τις πορτογαλικές αρχές δεν διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους ισχύοντες κανόνες.*

Η Επιτρ. ζήτησε από όλα τα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα της επιβολής των περιορισμών σχετικά με την TBT σε αντιρρυπαντικές βαφές. Η ΓΑ ανέφερε ότι είχαν διενεργηθεί έλεγχοι από ορισμένα κράτη μέλη στο πλαίσιο του δικτύου CLEEN. Διαπιστώθηκε ότι πολύ λίγες περιπτώσεις μη συμμορφούμενων προϊόντων είχαν εντοπιστεί *. Το ΗΒ επιβεβαίωσε ότι η* παρουσία TBT στα ιζήματα είναι μακράς διαρκείας *και ότι* η ιστορική επιβάρυνση θα μπορούσε να αποτελέσει δυνητική πηγή στην πορτογαλική περίπτωση ». (η υπογράμμιση δική μου)

[19] Το αρχικό πορτογαλικό κείμενο της επιστολής προβλέπει την ακόλουθη διατύπωση « *...ως águas da Nazaré não se podem considerar conquícolas, dado Nelas não se desenvolver a cultura de bivalves* ».

[20] Στα αρχικά πορτογαλικά: « *...Não Teno igualmente sido autorizada a produção de bivalves nas mesmas.* »

[21] Σύμφωνα με το αντίγραφο της πορτογαλικής Επίσημης Εφημερίδας *Diário da República* , το οποίο επισυνάφθηκε στην καταγγελία και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για γνωμοδότηση. Στα αρχικά πορτογαλικά: « *... Autoriza-se* [ο καταγγέλλων] *a instalar um estabelecimento de culturas marinhas... numa parcela de terreno do domínio público marítimo localizada junto ao porto da Nazaré, concelho da Nazaré, jurisdição marítima da Capitania do Porto da Nazaré. ...Para tanto, pelo presente despacho conjunto é autorizada... ένας utilizar a identificada packa, χωρίς καθεστώς de licença, pelo prazo de cinco anos, Renovável nos termos da legislação em vigor. ...O estabelecimento vai funcionar no sistema de monocultura, em regime intensivo, para reprodução de bivalves e Crustáceos cirrípedes..... 17 de Julho de 1997. — Pelo Ministro da Agricultura, do Desenvolvimento Rural e das Pescas. ...- O Ministro do Equipamento, do Planeamento e da Administração do Território.....* »